

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Jeřábka a soudkyně JUDr. Evy Kotrbaté a JUDr. Hany Zemanové ve věci

žalobkyně: [redacted], narozená dne [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupená advokátem JUDr. Jakubem Tomšejem, Ph.D.
sídlem Petra Slezáka 548/8, 186 00 Praha

proti
žalované: **Fakultní nemocnice Plzeň**, IČO 00669806
sídlem Edvarda Beneše 1128/13, 305 99 Plzeň

o určení, že došlo k diskriminaci, o uveřejnění omluvy a o zaplacení 10 000 Kč jako nemajetkové újmy

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze dne 1. 8. 2018, č. j. 13 C 47/2018-82

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II, III a IV potvrzuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 1. 8. 2018 Okresní soud Plzeň-město zastavil řízení v části, v níž se žalobkyně domáhala vůči žalované zveřejnění omluvy uvedené v bodě II výroku rozsudku s textem obsahujícím v poslední větě také slova „svým stávajícím i potenciálním klientům“ (výrok I). Zamítl žalobu s návrhem, aby bylo určeno, že žalovaná se dopustila nepřipustné diskriminace

Shodu s prvopisem potvrzuje Andrea Halíková.

žalobkyně, kdy žalobkyni dne 14. 2. 2017 odmítla poskytnout lékařské služby z důvodu, že je ■■■■ aby žalované bylo uloženo do 6 měsíců od právní moci rozsudku na vlastní náklady zveřejnit v časopise LKS vydávaném Českou stomatologickou komorou, omluvu, kdy nadpis „OMLUVA“ bude o velikosti písma 24 pixelů a zbytek textu bude o velikosti písma 14 pixelů, barva textu černá, barva pozadí bílá, font „tučně“ znění: „OMLUVA Pravomocným rozsudkem soudu bylo určeno, že Fakultní nemocnice Plzeň se dopustila protizákonné diskriminace, když odmítla poskytnout zdravotní službu pacientce, která je ■■■■ ■■■■. Fakultní nemocnice Plzeň se za toto pochybení omlouvá “ a aby žalované bylo uloženo zaplatit žalobkyni náhradu nemajetkové újmy ve výši 10 000 Kč (výrok II). Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení (výrok III). Žalobkyni byla uložena povinnost do 3 dnů od právní moci rozsudku zaplatit České republice – Okresnímu soudu Plzeň-město na náhradě nákladů řízení částku 3 252 Kč (výrok IV). Soud dospěl k závěru, že zdravotní služby žalobkyni odeprény nebyly. Sestra ■■■■ ■■■■ žalobkyni na pokyn lékařky MUDr. ■■■■ ■■■■ sdělila, ať se posadí, že bude muset čekat, dokud nebudou vyšetřeni předchozí pacienti, z nichž pacienti hospitalizovaní u žalované měli přednost. Toto řekla žalobkyni i sestra ■■■■, která navíc ve snaze jí pomoci zajistila termín vyšetření u MUDr. ■■■■ ■■■■ a dala jí také informaci o zařízení v Praze, které ■■■■ ■■■■ pacienty také ošetřuje. I žalobkyně připustila, že o možnosti vyšetření a ošetření na konci pracovní doby jí sestra ■■■■ ■■■■ říkala, a totéž připustila i ve své účastnické výpovědi. Tvrzení žalobkyně, že toto sdělení bylo formulováno způsobem a tónem, ze kterého vyplynulo, že ošetření na konci pracovní doby možné není, nebylo prokázáno. Žalobkyně byla vyzvána, aby počkala, až budou ošetřeni předchozí pacienti, což byla obvyklá praxe na oddělení, která se vztahovala na nově přichází pacienti bez ohledu na to, zda byli či nebyli ■■■■ ■■■■. Pokud žalobkyně subjektivně vnímala toto jako odeprény zdravotních služeb, byl to jen její subjektivní pocit, který nemůže jít k tíži žalované. Je sice pravdou, že žalovaná ke stížnosti žalobkyně v přípisu ze dne 15. 3. 2017 neposkytnutí zdravotní péče připustila a omluvila se jí za ně, jednalo se však o aktivitu vyšších funkcionářů žalované, která neměla oporu ve vyjádřeních MUDr. ■■■■ ■■■■, Ph.D. a ■■■■ ■■■■. MUDr. ■■■■ ■■■■, Ph.D. v e-mailové zprávě ze dne 24. 2. 2017, zaslané také MUDr. ■■■■ ■■■■, učinil závěr o nesprávném postupu personálu žalované již předtím, než měl k dispozici jeho vyjádření. Rozhodující ovšem je, jak komunikace mezi personálem žalované a žalobkyní proběhla ve skutečnosti, nikoliv to, jaké závěry o ní následně učinilo vedení žalované. Nedošlo tak k přímé diskriminaci ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 198/2009 Sb. ani k nepřímé diskriminaci ve smyslu § 3 odst. 2 téhož zákona. Ohledně určení, že došlo k nepřípustné diskriminaci, je dalším důvodem zamítnutí žaloby skutečnost, že žalobkyně na takovém určení nemá naléhavý právní zájem ve smyslu § 80 o. s. ř. Vyhověním žaloby na plnění - tedy na uveřejnění omluvy a na zaplacení náhrady nemajetkové újmy v penězích – by byl vzájemný spor účastníků vyčerpán, a to, zda k diskriminaci došlo či nikoliv, by si soud mohl vyřešit jako předběžnou otázku při rozhodování o žalobě na plnění. Protože se žalovaná, která měla ve věci úspěch, vzdala práva na náhradu nákladů řízení, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. O povinnosti žalované nahradit státu náklady řízení bylo rozhodnuto podle § 148 odst. 1 o. s. ř.

2. Proti rozsudku podala odvolání žalobkyně. Poté, co si žalobkyně u žalované na odmítnutí zdravotní služby stěžovala, žalovaná jí 15. 3. 2017 písemně sdělila, že odpovědný pracovník žalované MUDr. ■■■■ po prošetření záležitosti navrhl se žalované omluvit a dokonce že žalovaná proškolí své zaměstnance ohledně poskytování péče ■■■■ ■■■■ pacientům. MUDr. ■■■■ ■■■■, který za žalovanou vyjádření z 15. 3. 2017 podepsal a který je na žalované zcela nezávislý, potvrdil, že výše popsané vyjádření zformuloval proto, že k protiprávnímu odmítnutí žalobkyně doopravdy došlo. Prvoinstanční soud e-mail z 24. 2. 2017 zaslaný svědkem MUDr. ■■■■ svědku MUDr. ■■■■ nesprávně interpretoval tak, že v něm MUDr. ■■■■ žádá MUDr. ■■■■ a sestru ■■■■ o vyjádření ke stížnosti předtím, než bude ve věci přijat závěr. Z výpovědi svědka MUDr. ■■■■ přitom vyplynulo, že vyjádření MUDr. ■■■■ a ■■■■ ■■■■ dostal předtím, než sepsal své vyjádření vedení kliniky. Tento závěr nevyvrací ani další 2 dokumenty, o nichž MUDr. ■■■■ uvedl, že jde o vyjádření MUDr. ■■■■

a ■■■■■. Přesto MUDr. ■■■■■ uváděl, že k protiprávnímu odmítnutí žalobkyně nedošlo. Svě doporučení věc řešit omluvou zdůvodnil zcela neurčitým vyjádřením, že personál mohl konfliktu zabránit a že „zásadou je věci nehrotit“. Takové vysvětlení je nevěrohodné, a to i vzhledem k tomu, že celý e-mail ze dne 24. 2. 2017 se zabývá pouze odmítnutím ■■■■■ pacientů. Žalobkyně na rozdíl od žalované zaujímá k věci stálé a neměnné stanovisko. V bolestech absolvovala cestu ze svého domova v ■■■■■ k žalované do Plzně a lze odmítnout hypotézu, že by žalobkyně v takové situaci na vyšetření nepočkala. Prvoinstanční soud staví své závěry výlučně na svědeckých výpovědích MUDr. ■■■■■ a sestry ■■■■■. K jejich věrohodnosti je třeba uvést, že jsou obě svědkyně v závislém postavení vůči žalované a mohou mít obavy proti svému zaměstnavateli svědčit. Prvoinstanční soud nesprávně zaujímá stanovisko, že k dostatečnému prošetření incidentu nedošlo. Toto tvrzení je vyvráceno svědeckou výpovědí svědka MUDr. ■■■■■ a svědka MUDr. ■■■■■ a nepřímo i svědeckými výpověďmi svědkyň MUDr. ■■■■■ a sestry ■■■■■. Ty vypověděly, že s nimi záležitost byla projednána. Představa soudu, že by MUDr. ■■■■■ ihned po přijetí stížnosti věc bez jakéhokoliv prošetření vyřídil tím, že by navrhl se žalobkyni omluvit, následně by MUDr. ■■■■■ i sestra ■■■■■ sepsaly vyjádření, z něhož by vyplývalo, že k omluvě neexistuje žádný důvod, následně by se cca třetí den nic nedělo a poté by se žalovaná žalobkyni omluvila, je třeba odmítnout jako nepravděpodobné. Rozhodujícím důkazem by mělo být vyjádření žalované z 15. 3. 2017, výpověď MUDr. ■■■■■ a MUDr. ■■■■■, nikoliv výpovědi svědkyň MUDr. ■■■■■, ■■■■■ a ■■■■■. I výpovědi svědkyň MUDr. ■■■■■ a sestry ■■■■■ jsou rozporné. Svědkyně tvrdí, že žalobkyně odešla poté, co byla upozorněna, že bude ošetřena až po několika hodinách poté, co budou ošetřeni přednostní pacienti. Není zřejmé, proč by žalovaná v takovém případě žalobkyni dříve téhož dne telefonicky instruovala, ať dopoledne přijede. Skutečností je, že zdravotní sestra žalované, která žalobkyni sdělila, že může dopoledne přijet, nevěděla, že je žalobkyně ■■■■■ ■■■■■. Svědkyně MUDr. ■■■■■ i svědkyně ■■■■■ vypovídaly, že po příchodu žalobkyně všichni zaměstnanci žalované intenzivně řešili právě „■■■■ status“ žalobkyně a možnosti jejího ošetření. Pokud by „■■■■ status“ žalobkyně ve věci nehrál žádnou roli, není jasné, proč by svědkyně MUDr. ■■■■■ uvedla například, že „žalobkyně zřejmě už v předchozích dnech volala sestře, ale pravděpodobně neřekla, že je ■■■■■ ■■■■■“. Dále uváděla, že „když mi sestry oznámily, že přišel další pacient a že je ■■■■■ ■■■■■, já jsem řekla sestře, že se na žalobkyni podívám, ale že musí počkat na ošetření předchozích pacientů“. Přestože žalovaná neměla úplně obsazenou stomatologickou ordinaci, zastihl ji příchod ■■■■■ ■■■■■ pacienty natolik nepřipravenou, že personál komunikaci s žalobkyní přenechal na staniční sestře dětského oddělení - svědkyni paní ■■■■■. Ze všech provedených důkazů vyplývá, že předmětný rozhovor mezi žalobkyní a svědkyní ■■■■■ proběhl tak, že svědkyně ■■■■■ žalobkyni přinesla jednak kartičku s termínem ošetření další týden po návratu MUDr. ■■■■■ z dovolené, jednak kontakt na stomatologa v ■■■■■. Nevěrohodné je tvrzení svědkyně ■■■■■, že poté, co žalobkyni kromě jiných možností nabídla i ošetření po vyřízení přednostních případů, odešla, aniž by si vyslechla rozhodnutí žalobkyně. Prvoinstanční soud chybně hodnotil i výpověď ■■■■■ ■■■■■. Ta řekla žalobkyni pouze to, že bude čekat. Přesto má soud dle bodu 29 napadeného rozsudku za prokázané, že sestra ■■■■■ ■■■■■ žalobkyni na pokyn MUDr. ■■■■■ ■■■■■, Ph.D. sdělila, ať se posadí, že bude muset čekat, dokud nebudou vyšetřeni další pacienti, z nichž pacienti hospitalizovaní u žalované měli přednost s tím, že se pak lékařka na žalobkyni podívá. Soud měl dospět k závěru, že po příchodu žalobkyně 14. 2. 2017 si personál žalované s jejím ošetřením coby ■■■■■ ■■■■■ osobou nevěděl rady, a proto přivolal sestru ■■■■■, která měla s ■■■■■ ■■■■■ pacienty zkušenosti. Protože ani ta nebyla schopná věc vyřešit, byla pověřena tím, aby žalobkyni přesvědčila, aby se buď objednala na pozdější termín po návratu MUDr. ■■■■■, nebo aby vyhledala jiného poskytovatele zdravotních služeb. Navrhuje se, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně a žalobě v plném rozsahu vyhověl.

3. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 o. s. ř., přihlédl k odvolání žalobkyně, toto odvolání však neshledává jako důvodné.

4. Podle § 2 odst. 3 zákona č. 198/2009 Sb. (antidiskriminační zákon) přímou diskriminací se rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru a dále v právních vztazích, ve kterých se uplatní přímo použitelný předpis Evropské unie z oblasti volného pohybu pracovníků, i z důvodu státní příslušnosti. Podle § 3 odst. 1 téhož zákona nepřímou diskriminací se rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.
5. Odvolací soud je přesvědčen o tom, že na oddělení záchovné stomatologie žalované byli příchodem žalobkyně zaskočeni a zaměstnanci tohoto oddělení neměli zcela vyjasněno, jak si mají počínat s pacientkou, která je █████ █████. Svědčí o tom zejména ta skutečnost, že byla „povolána“ sestra █████ █████, která v roce 2017 již pracovala na dětském oddělení a která byla požádána, aby záležitost s žalobkyní vyřešila. Z vyjádření █████ █████, které bylo adresováno MUDr. █████ █████, █████ Stomatologické kliniky FN Plzeň je zřejmé, že MUDr. █████ █████ Ph.D. požádala sestru █████ █████, aby se s žalobkyní „domluvila“. Podle názoru odvolacího soudu je také zřejmé, že žalovaná organizace s žalobkyní jednala jiným způsobem, než by jednala s pacientkou, která by nebyla █████ █████. Svědkyně MUDr. █████ █████ Ph.D. uváděla, že požádala sestru █████ █████, aby žalobkyni informovala o tom, že musí počkat na ošetření předchozích pacientů. Svědkyně █████ █████ pak vypovídala, že navrhla žalobkyni, aby počkala do konce pracovní doby. Přitom z výpovědi MUDr. █████ █████ Ph.D., ale i z výpovědi primáře stomatologické kliniky vyplynulo, že nebylo bezpodmínečně nutné ošetřovat █████ █████ pacienty v „sálku“, ale že tyto pacienti mohli být ošetřeni i v „normální“ ordinaci. Přístup pracovníků žalované k žalobkyni tak nepovažuje odvolací soud za zcela profesionální, když by bylo vhodné projevit vyšší stupeň empatie (vyčkat na vyjádření žalobkyně, jak se rozhodne a neponechat žalobkyni v nejistotě, zda bude či nebude 14. 2. 2017 ošetřena).
6. Nelze však přehlédnout, jak je koncipován žalobní petit v požadovaném výroku pod bodem I i v navazujícím výroku pod bodem II. Žalobkyně se striktně domáhá určení, že se žalovaná dopustila nepřijatelné diskriminace žalobkyně, kdy žalobkyni 14. 2. 2017 odmítla poskytnout lékařskou službu z důvodu, že je █████ █████. Na takovýto určující výrok pak by navazovala i omluva, jejíž text byl požadován v navrhovaném petitu pod bodem II. MUDr. █████ █████, Ph.D. jednoznačně vypovídala, že pověřila sestru █████ █████, aby sdělila žalobkyni, že musí počkat na ošetření předchozích pacientů. Nic jiného žalobkyni nevzkázala, ani jí prostřednictvím sestry nesdělovala, že by měla přijít na ošetření až 20. 2. 2017, případně vyhledat vyšetření ve specializovaném zařízení, kde █████ █████ pacienty ošetřují. Svědkyně █████ █████ vypověděla, že byla pověřena lékařkou MUDr. █████ █████, Ph.D., aby podala žalobkyni informaci, podle které bude muset čekat na ošetření dřívějších pacientů. Svědkyně █████ █████ pak opakovaně uváděla, že nabízela žalobkyni 3 rovnocenné možnosti. První možností bylo počkat na konec pracovní doby, druhou možností bylo vyčkat s ošetřením na návrat MUDr. █████ █████ na pracoviště a třetí možností bylo kontaktovat zařízení v █████. I když █████ █████ podepsala a předala žalobkyni průkazku o příští návštěvě lékaře na den 20. 2. ve 13.00 hodin, jakož i informaci o Klinice █████ v █████, nelze z toho dovodit, že by měla žalobkyni sdělit, že 14. 2. 2017 nebude na Stomatologické klinice Fakultní nemocnice Plzeň ošetřena. Ostatně žalobkyně již v samotném návrhu na zahájení řízení uvádí, že zdravotní sestra paní █████ se mezi řečí zmínila o tom, že █████ █████ pacientku by mohli vzít jedině na konci pracovní doby. Při jednání dne 30. 5. 2018 žalobkyně připustila, že se nezeptala, zda alespoň na konci pracovní doby bude moci být ošetřena a že nikdo z personálu jí výslovně neřekl, že ji nemohou ošetřit.
7. Protože se má jednat o diskriminaci žalobkyně spočívající v tom, že s ní bylo zacházeno méně příznivě při poskytnutí zdravotní služby v důsledku jejího zdravotního postižení, nelze aplikovat

na projednávaný případ ustanovení § 133a občanského soudního řádu a není na žalované dokázat, že nedošlo k porušení zásady rovného zacházení. Byla to žalobkyně, která musela jednoznačně prokázat, že se žalovaná organizace dopustila nepřijatelné diskriminace žalobkyně, neboť žalobkyně 14. 2. 2017 odmítla poskytnout lékařskou službu z důvodu, že je žalobkyně [REDACTED]. To se však žalobkyni prokázat nepodařilo, když nelze jednoznačně vycházet z vyjádření ke stížnosti ze dne 15. 3. 2017 podepsaného MUDr. [REDACTED]. Toto vyjádření podepsal MUDr. [REDACTED] na základě e-mailu zasláného primářem stomatologické kliniky MUDr. [REDACTED], Ph.D. MUDr. [REDACTED]. V tomto e - mailu, který byl zaslán i MUDr. [REDACTED] Ph.D., je žádost o vyjádření ke stížnosti žalobkyně. Podle názoru odvolacího soudu by celému skutkovému ději spíše odpovídala omluva navrhaná odvolacím soudem účastníkům řízení v rámci pokusu odvolacího soudu o smír. V této omluvě by žalovaná organizace uvedla, že postup pracovníků žalované organizace nebyl standardní, takže se žalobkyně mohla domnívat, že 14. 2. 2017 z důvodu [REDACTED] nebude ošetřena. Žalobkyně však takovéto smírné vyřešení celé záležitosti odmítla a odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil podle § 219 o. s. ř., včetně výroku o nákladech řízení a dalšího navazujícího výroku o povinnosti žalobkyně nahradit státu náklady řízení (§ 148 odst. 1 o. s. ř.).

8. Žalobkyně nebyla úspěšná v odvolacím řízení, žalovaná se práva na náhradu nákladů odvolacího řízení vzdala. Proto bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Poučení:

Pokud by rozsudek odvolacího soudu závisel na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je odvolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být odvolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak, bylo by proti rozsudku odvolacího soudu přípustné dovolání, které by bylo třeba podat do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím Okresního soudu Plzeň-město.

Plzeň 5. prosince 2018

JUDr. Zdeněk Jeřábek v. r.
předseda senátu